

2023-2024 оқу жылына арналған «Старый Колутон ауылының ЖОББМ»КММ психологиялық қызметтің аналитикалық есебі

Мектеп психологы: Искакова Айнагуль Есенгельдиевна

Оқу-тәрбие процесінде психикалық дамуы тежелген (интеллектуалды дамуы бұзылған) оқушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетудің мақсаты – баланың жеке ерекшеліктеріне қарай бейімделуі, оқыту, тәрбиелеу және дамыту үшін оңтайлы жағдайларды қамтамасыз ету.

Мақсатты жүзеге асыру мына мәселелерді шешуді қамтиды:

- мүгедектіктен туындаған бейімделу қиындықтары бар балаларды дер кезінде анықтау;
- оқушылардың дамудың, оқытудың, әлеуметтенудің өзекті мәселелерін шешуге көмектесу (көмек);
- оқушыларда нақты өмірлік жағдайға оңтайлы бейімделуге ықпал ететін жетілген жеке көзқарастарды қалыптастыру;
- құрдастар тобында коммуникативті құзыреттілігін, сындарлы тұлғалық қарым-қатынас формалары мен дағдыларын дамыту;
- психикалық дамуы тежелген (интеллектісі бұзылған) оқушыларға кәсіптік бағдар беру шараларының кешенді жүйесін жүзеге асыру;
- оқушылардың, ата-аналардың, мұғалімдердің психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін (психологиялық мәдениетін) дамыту, оларға психологиялық мәселелер бойынша консультативтік-әдістемелік көмек көрсету.

Белгіленген міндеттер аясында психологиялық-педагогикалық қолдау негізгі бағыттарды жүзеге асырады:

- диагностика (жеке және топтық);
- кеңес беру (жеке және топтық);
- түзету-дамыту жұмыстары (жеке және топтық);
- психологиялық білім беру (психологиялық мәдениетті қалыптастыру, оқу-тәрбие процесіне барлық қатысушылардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін дамыту).

Бірінші жартыжылдықта психологтар келесі жұмыстарды атқарды:

1-сыныпта бейімделу кезеңі зерттеу

Мектепке психологиялық дайындығы төмен 1 «А» сыныбында оқушыларды дер кезінде анықтау, мектептегі бейімделушіліктің мүмкін болатын себептерін анықтау, бірінші сынып оқушыларының психикалық және тұлғалық дамуындағы мүмкін проблемалардың алдын алу мақсатында. - сынып оқушылары анықталған мәселелер бойынша түзету жұмыстарын ұйымдастырып, қыркүйек-қазан айларында 1-сыныпта бейімделу деңгейін диагностикалау және бағалау жүргізілді.

Тапсырмалар:

- оқушылардың мектепке мотивациялық дайындығын диагностикалау
- оқушылардың интеллектуалдық дайындығын диагностикалау
- оқушылардың дамуының әлеуметтік жағдайын диагностикалау

«Адаптация» термині организмнің, оның мүшелері мен жасушаларының құрылымы мен қызметтерінің сыртқы орта жағдайларына бейімделуін білдіреді. Бірінші сынып оқушыларының бейімделу процесі келесі негізгі өзгерістермен сипатталады:

Оқушының ішкі позициясын және оқу мотивтерін зерттеу

Сұрақтар	Сабитов а Д.	Қадылбеко в Н.	Мейірма н А.	Алта й Р.	Серико в С.	Төлеуба й А.
Мектеп туралы сізге не ұнайды?	1	1	1	1	1	1
Мұғалімнің сізге не ұнайды?	1	1	1	1	1	0
Мектепте немен айналысқанды ұнатасың	1	1	1	1	1	0
Неліктен мектепке бару керек	1	1	1	0	0	0
Сіз ойында мұғалім болғанды ұнатасыз ба, әлде студент болғаңызды қалайсыз ба	1	1	1	1	1	1
Сізге үзіліс немесе сабақ ұнай ма	1	1	1	1	0	1
Сыныпта достарың бар ма?	1	1	1	1	1	1
Барлығы	7	7	7	6	5	4

Талдау:

- оқушы позициясы (3 адам) Сабитова Д. Қадылбеков Н. Мейірман А. құрады. Жетекші қызмет – тәрбиелік, балалар оқудың өз рөлін, мақсатын, маңыздылығын және қажеттілігін түсінеді. Оқуға қызығушылық таныту.
- оқушылар позициясы қалыптаспаған (1 оқушы – Төлеубай Айзере) Жетекші әрекет ойын ойнау. Мектеп оны қызықтырады, өйткені ол жалықтырмайды.

Бейімделу процесінде келесілер орындалды:

20 сұрақтан тұратын психологиялық әңгіме және толтырылған хаттама.
«Мектеп суреті және кактус» проекциялық әдістері

Бақылау: Мектепке әлеуметтік-психологиялық бейімделуіне сараптамалық баға беру.

Ол 7 ұпайдан тұрады.

1. Оқу әрекеті
2. Білімді игеру (академиялық нәтиже)
3. Сыныптағы мінез-құлық
4. Үзіліс кезіндегі мінез-құлық
5. Сыныптастармен қарым-қатынас
6. Мұғалімге деген көзқарас
7. Эмоциялар

Нәтиже 4 оқушының да бейімделуі қалыпты екенін көрсетті.

Қорытындылай келе «Сәулесі бар күн» тренингі өткізілді. Протоколы бар.

Қорытынды: Барлық оқушылар салыстырмалы түрде тез командаға қосылады, мектепте алған білімдерін игереді, жаңа достар табады. Олар әрдайым дерлік жақсы көңіл-күйде, олар сабырлы, мейірімді, адал және көрінетін шиеленіссіз.

Мұғалімнің барлық талаптарын орындау. Кейде олар балалармен қарым-қатынаста немесе мұғаліммен қарым-қатынаста кейбір қиындықтарға тап болуы мүмкін, өйткені олар үшін мінез-құлық ережелерінің барлық талаптарын орындау әлі де қиын. Бірақ бейімделу кезеңінің соңына қарай бұл балалар, әдетте, қиындықтарды жеңіп, оқушы мәртебесіне және жаңа талаптарға және жаңа режимге толығымен үйренеді.

Ұсыныстар

Сынып жетекшісі Беймаганбетова А.Т

1. Физиологиялық бейімделудің оңтайлы процесін қамтамасыз ету, яғни.
 - қызметті уақытылы өзгерту;
 - монотонды қозғалыстарды қажет ететін тапсырмалар бермеу;
 - заттармен практикалық әрекеттерге көбірек орын беру, анық жұмыс жасау.
2. Мұғалімнің назарын оқушылардың оқу тапсырмасын қабылдау процесіне аударыңыз, ақпаратты қабылдаудың барлық әдістерін (көрнекі, есту, тактильді) қолданыңыз және тапсырманы түсіндіру сәтіне назар аударыңыз. Өз бетінше орындауға тапсырмалар беру
3. Дене жаттығулары кезінде кеңістікті бағдарлауды (оңға-солға, жоғары-төменге) қолдануға болады, сонымен қатар жазбаша тапсырмаларды орындау кезінде бұл функцияны дамытуға болады.
4. мектеп ережелері, оқу қажеттілігі, оқушыға қойылатын талаптар туралы әңгіме жүргізу

5-сыныптағы бейімделу процесін зерттеу.

Психодиагностикалық зерттеудің мақсаты: студенттердің жаңа әлеуметтік-педагогикалық оқу жағдайларына бейімделу дәрежесі мен ерекшеліктерін зерттеу, қазіргі қиындықтар мен студенттердің бейімделуінің себептерін анықтау.

Осы мақсатқа жету үшін келесі міндеттер шешілді:

1. студенттерге психологиялық-педагогикалық тексеру жүргізілді;

2. мұғалімдер мен әкімшілік өкілдері оқушылардың сабақта және сабақтан тыс уақытта мінез-құлық ерекшеліктерін бақылаған;
3. бесінші сынып оқушыларының ата-аналарымен кеңестер өткізілді;
5. сыныптық кеңестер өткізілді.

Психодиагностикалық құралдар студенттердің мета-пәндік және жеке нәтижелерін зерттеуге бағытталған келесі диагностикалық материалдарды қамтиды:

1. Н.Лусканованың мектеп ынтасының деңгейін бағалауға арналған сауалнама;
2. Термометр техникасы.
3. Мен кімін?
4. «Эмоционалдық және психикалық шиеленіс»

Тест нәтижесі:

«Эмоционалды және психикалық шиеленіс»

Сериков А. – 21 б.

Мейрман А. – 17 б.

Жәрдем Н. – 16 б.

Алтай Е. – 20 б.

Бақытжын Е. – 17 б.

Теміржанова Н. – 20 б.

«Термометр» әдістемесі сыныптағы оқушылардың мазасыздану дәрежесін анықтауға мүмкіндік береді.

Бұл диагноз бесінші сынып оқушыларының қобалжуының ең жоғары дәрежесі тарих сияқты пәндерден болатынын көрсетті – бұл олар үшін жаңа пән, математика, қазақ тілі. Тіл Одан кейін осы сабақтарда мазасызданатын оқушылармен, пән мұғалімдерімен әңгіме жүргізілді. Бұл балалардың психологиялық және физикалық ерекшеліктеріне байланысты.

«Мен қандаймын?» әдісі

Бұл әдіс баланың өзін-өзі бағалауын анықтауға арналған.

Даму деңгейі туралы қорытындылар

8-9 ұпай – жоғары. Сериков А. Мейрман А.

4-7 ұпай – орташа. Теміржанова Н. Алтай Е. Жәрдем Н. Бақытжан Е.

5 «А» сынып оқушылары сыныптан тыс жұмыстарда белсенділік танытады.

Барлығы сыныптық және жалпы мектептегі іс-шараларға қатысады. Ата-аналармен жақсы қарым-қатынас орнады, олардың көпшілігі сыныптағы іс-әрекетке, балаларының жетістіктеріне қызығушылық танытады. Бұл сыныптағы балалар белсенді және сабақ пен үзіліс кезінде үнемі тыныштық болмайды; Оқушылар пікірлерге әрқашан дұрыс және дер кезінде жауап береді. Оқушылар дәлелді себептерсіз сабаққа қатысуға жол бермеді.

Мұғалімге арналған ұсыныстар.

- Жаңа материалды түсіндіргенде асықпаңыз және оны қайталаңыз
- Балалар сіздің сұрақтарыңызға жауап беруден қорықпай, өздеріне және күшті жақтарына сенуі үшін сабақтарыңызда сәттілік жағдайларын жасаңыз.

- Өткенді есіне түсірмей және болашаққа теріс болжам жасамай, дәл қазір жасаған қылмысы үшін балаңызды сөгіңіз.
- Балаларға сыпайы болыңыз
- Тақтаға атымен және тек жақсы көңіл-күймен қоңырау шалыңыз
- Тақтадағы қоңырауларды немесе жазбаша тесттерді тәртіп құралы ретінде пайдаланбаңыз.
- Білімді тексеру алдында баланы тыныштандырыңыз, жақсы нәтижеге сендіріңіз.
- Тақтаға шақырған кезде алдымен тапсырманы айтыңыз, содан кейін баланың басында жауап жоспары болатындай етіп шақырыңыз. Жауапқа назар аударуға және тыныштандыруға уақыт беріңіз.
- Басқа балалардың сыныптасының нашар жауабына күлуге тырысуын тоқтатыңыз.
- Сынып мұғалімдері – балаларыңызбен күніне кем дегенде 5-10 минут бөліңіз, тіпті егер сіз олармен сол күні ештеңе өткізбесеңіз де, жай ғана көтеріліп, сәлемдесіп, амандасыңыз.
- Ұмытпаңыз «Оқушы мен мұғалім одақтас. Оқыту қайшылықсыз болуы керек».

Суицидтің алдын алу, оқушылардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша іс-шаралар өткізу.

«Денсаулық пен өмірлік дағдыларды қалыптастыру, сондай-ақ кәмелетке толмағандар арасында суицидтің алдын алу» бағдарламасына сәйкес Мектеп психологтары психикалық күйлердің өзін-өзі бағалау деңгейін бағалау үшін оқушылардың топтық психодиагностикалық тексеруін өткізді.

(Айзенк бойынша) 8-10 сыныптар.

Нәтижелер қауіп тобындағы балалар жоқ екенін көрсетті.

Кәмелетке толмағандар арасындағы зорлық-зомбылықтың алдын алу және алдын алу бойынша жұмыста 5-10 сыныптар арасында сауалнама жүргізілді, оның мақсаты: қатыгездік немесе әділетсіз қарым-қатынас жағдайларын анықтау.

Қорытынды: зорлық-зомбылыққа ұшыраған балалар жоқ.

7-сыныпта «Мен кімін?» әрбір жасөспірімнің даралығын қабылдау мақсатымен.

5-6 сыныптарда «Менің досым кім» тақырыбында психологпен сабақ өткізілді.

Мақсаты: «дос», «достық» ұғымдарын ашып, кеңейту;

үйлесімді сөйлеуді, эмоционалды және сенсорлық саланы дамытуға ықпал ету;

достық қарым-қатынас орнату қажеттілігін туғызады.

Құқұқ бұзушылықтың алдынан алу жұмыстарының жүргізу.

Қылмыстың және тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу мақсатында мектеп психологтары девианттар минез-құлық белгілері бар балалардың жеке дама ерекшеліктерін зерделейді. 8-ұлы оқушылардың «Эмоция басқарып білу» тақырыбында жаттықтырушы, «Адамгершілік тәрбиесі, солай емес пе?». Өткізілген тренингтер. Дәрілік заттардың қолданылуы мен

таралуын анықтау мақсатына 8-10 сыныптар арасында сауалнама жүргізілді. Сауалнама нәтижелерін талдағаннан кейін біз пайдағаны және тарат туралы ешқандай дәлелдер аналмаған деп қорытынды жасауға болады. Жетекшілері салауатты өмір салты, нашақорлық, маскүнемдік, шылым шегудің зияны туралы әңгімелер, «Есірткіге жол жоқ», «Жасөспірімдер зиянда әдеттер әлемінде» ұлы сағаттары Өткізеді. Мектеп инспекторлары есірткіні қолдану мен таратудың алдын алу бойынша оқушылармен кездесулер, семинарлар өткізді. 8-10 сынып ұлдар арасында экстремизім алдын алу бойынша мониторинг талдау жасалды.

МОДО-ға дайындық және тапсырыс кезінде оқушылар психологиялық қолдау көрсету

Сабақтардың мақсаты - балаларды стресстік жағдайларда өзін-өзі ұстай білу, олардан шығудың жақсы сценарийлерін көрсету. Олар құрбыларына психология қолдау көрсетеді үйренеді, қажет болған жағдайда көмек сұрайды. Жасыратыны жоқ, көптеген балалар, ересектер де өз проблемалары туралы біреуге айтудан қорқады және ұялады.

«Стресспен қалай өмір сүру керек?» Бағдарламасында Жігіттер өз қалаулары бойынша МОДО-ға психологиялық дайындық бойынша сабақтарға қатысты, жігіттерге эмтихан кезінде өздерін қалай ұстау керектігі айтылады. Емтихандағы сәтсіз әлемнің соңы емес, өмір жалғасуда және оны қалай құрып көптеген нұсқалары бар екеннің есте ұстауымыз керек. 9-10 сыныптардағы сынып сағаты: Стресс дос па, жау ма? Егер сіз күйзеліске ұшырасаңыз, бұл көптеген стрессті тудырады.

I. «Дені саудың жаңа сау»

II. «Менің үйім – менің шед»

III. «Бизнес уақыты – көңіл көтеру уақыты»

IV. «Рухы күшті адамның көңілі кетпейді»

Психолог оқушыларға МОДО алдындағы және мінез-құлық бойынша кенестер мен қсыныстар берілді.

9-10 сынып оқушыларына кәсіби өзін-өзі анықтауда психологиялық көмек

Мектепте кәсіптік бағдар беру жұмысының жүйесі әзірленуде, оның міндеттері: мектеп оқушыларында еңбекке саналы көзқарасты, өз мүмкіндіктеріне, қабілеттеріне және мүмкіндіктеріне сәйкес қызмет саласын таңдау еркіндігі жағдайында кәсіби өзін-өзі анықтауды дамыту. Еңбек нарығының талаптарын ескере отырып; өз мүмкіндіктеріңіз бен қабілеттеріңізді талдауға үйрету (өз тұлғаңыздың қасиеттері мен мүмкіндіктерін сезіну және бағалау қажеттілігін қалыптастыру). Мектепте оқу жылының басынан бастап кәсіптік бағдар беру бойынша ұйымдастыру жұмыстары жүргізілді: сауалнамалар, тренингтер, ата-аналармен және оқушылармен жеке әңгімелесулер.

Желтоқсан айында 9-10 сыныптарда кәсіптік бағдар беру бойынша тестілеу өткізілді.

Тестілеуге 7 оқушы қабылданды.

Қаржы-экономикалық бағыт – 3 оқушы
Жаратылыстану бағыты – 2 оқушы
Әлеуметтік-гуманитарлық – 2 оқушы.

Ата-аналармен жұмыс.

қазан.

«5-сыныпта бейімделу» тестілеуінен кейін 5-сыныпта кездесулер өткізілді, онда ата-аналар тест нәтижелерімен танысып, әр балаға ұсыныстар мен түсініктемелер алды.

Қараша: 1-10 сынып ата-аналарымен ата-аналар жиналысы өтті

Тақырып бойынша: «Біріншіден, біз оқыту элементтері бар ата-анамыз»

2023 жылдың 2 қарашасында 5-сыныпта «Отбасының мәдени құндылықтары және олардың бала үшін мәні» тақырыбында ата-аналар жиналысы өтті.

Жыл бойы ата-аналар жиналысы келесі тақырыптар бойынша өткізілді:

«Қорқыту мен кибербуллингтің алдын алу», «Жыныстық қатынас»,

«Суицидтік мінез-құлықтың алдын алу», «Вейп - бұл қуаныш па, әлде

жағымсыз нәрсе ме?», «Балаға емтиханға дайындалуға қалай көмектесуге болады».

Оқу жылында сұраныс бойынша ата-аналармен және оқушылармен жеке әңгімелер жүргізіліп, кеңес беру журналына жазылды.

Студенттерге жеке кеңес беру – 60

Ата-аналарға жеке кеңес беру – 35

Ата-аналар жиналысына қатысу – 8

Сабаққа қатысу – 20

Қорытындылар

Өткен кезеңде атқарылған жұмыстардың барлығын саралай келе, барлық іс-шаралар ұзақ мерзімді жұмыс жоспарына сәйкес және барлық бағыттар бойынша жүргізілді деп айта аламыз. Жүргізілген жұмыстар өзіміздің кәсіби мүмкіндіктерімізді анықтауға, сонымен қатар болашақта өз қызметімізді жүзеге асырудың және кәсіби өсудің негізгі жолдарын анықтауға мүмкіндік берді. Келесі оқу жылында оқушылардың жеке даму ерекшеліктерін, потенциалдық мүмкіндіктерін анықтау, оқушылардың психологиялық денсаулығын сақтау, студенттердің тұлғалық, интеллектуалдық, әлеуметтік дамуына ықпал ету жұмыстарын жалғастыру қажет. Өткен жылдағы іс-шараларды талдауды ескере отырып, келесі жылы іс-шараларды жалғастыру.